

DRÆBT MED ROTTEGIFT

KØGE KIRKE – SCT. NICOLAI

»Fortidens Spor« – fortællinger om byen, familierne og kirken

Dræbt med rottegift

Nu skal du læse om giftmordet i Køge 1634 på Margrethe Madsdatter Ravn og om Margrethes relationer til Køgeborgere, som Køge Kirke har portrætter af og inventar fra. På folderens bagside er der desuden illustration over relationer og navne.

Det må have været en rystende begivenhed i 1600-tallets Køge, da Margrethe Madsdatter Ravn døde af rottegift i 1634, 16 år gammel, forgiftet af sin stedmor Alhed Clausdatter Bager og sin far, Mads Ravn. Forbrydelsen skete ikke blandt de fattige, tjenestefolk eller fremmede, men i samfundets top, hvor mange var i familie med hinanden og havde nære relationer til Margrethe.

Margrethe var datter af daværende borgmester Mads Ravn (død 1636) og Anne Hansdatter Holst (død 1629)¹. Året efter Margrethes mors død giftede hendes far sig med Alhed Clausdatter Bager.

I 1633 var Margrethe blevet trolovet med en rig handelsmand Gødert Braem (1601-1655), bror til Margrethe Braem, som var fjerde hustru til Køges provst Christen Lauridsen Glob.

Giftmordet skyldtes formodentlig pengebegær i forbindelse med trolovelsen mellem Margrethe og Gødert.²

Da Margrethes mor, Anne, døde arvede hun sin mors ualmindelige store medgift, som Hans, Annes far, havde givet hende i forbindelse med brylluppet med Mads Ravn. Mads satte sig derfor imod brylluppet

mellem Margrethe og Gødert for ikke at miste medgiften.

I midlertid fik de to unge, med formynderens bistand, arrangeret at Mads Ravn den 24. oktober 1633 fik kongebrev, der bød, at trolovelsen skulle finde sted inden fastelavn næste år.

Mads Ravn havde tidligere overfor sin nuværende hustru, Alhed, givet udtryk for, at han ikke havde noget imod, at datteren døde af rottegift, så en frygtelig plan blev udtænkt – de besluttede at forgifte datteren!

En tjenestepige, ammen, blev sendt til København for at købe rottegift, der skulle blandes i risengrøden, som var en af Margrethes livretter.

Da Margrethe et par dage efter begyndte at koge grød, så ammen sit snit til at tilsætte giften i grøden. Margrethe blev syg og begyndte at kaste op og fik det i det hele taget rigtig skidt – hun døde dog ikke af det. Mads Ravn tilkaldte heller ikke lægen.

Dagen efter havde Margrethe det ikke bedre. Men i stedet for at sende bud efter hjælp, købte Mads Ravn yderligere rottegift, som blev blandet i en drik til datteren. Det var mere end Margrethe kunne klare og hun døde den 22. januar 1634.⁴

Dødsfaldet fik stor opmærksomhed i Køge by, og der gik også rygter om, at det var Mads Ravnselv, der havde myrdet sin datter. Han blev anholdt og ført til Blåtårn i København.

Ammen gik hurtigt til bekendelse og blev også indsat i Blåtårn, men Alhed holdt stand og forsvarede

1) Anne Hansdatter Holst var datter af den rige købmand Hans Holst (død 1623) og hustru i København. De bekostede inventar til kirken, blandt andet alter og døbefont. Hans Holst og hustru gav deres datter ualmindelig stor medgift ved brylluppet med Mads Ravn. www.slaegtsbibliotek.dk

2) Børge Greens omtale af historien om Mads Ravns mord på sin datter. - <http://klarskov.org/>

3) Citat fra 'Hit med historien' bind 5 – Køge 1500-1700. <http://hitmedhistorien.dk/historien/historien-1500-1700/>

4) Citat fra Hit med historien 5 – Køge 1500-1700 af Thomas Meloni Rønn - <https://koegearkiverne.dk/udgivelser>

sig indtil den 19. August 1635. Hun og ammen blev dømt og den 7. September blev de halshugget på Københavns slotsplads.

Mads var tidligere blevet dømt for lyssky affærer, og adskillige sager mod ham dukkede frem i kølvandet på giftmordet. Han nåede dog ikke at leve længe nok, til at blive dømt i sagen om mordet på hans datter. Han døde, fængslet i Blåtårn, natten mellem den 24. og 25. februar 1636, et halvt år før dommen blev stadfæstet af Landstinget og konfirmeret af Kongen og Rigsrådet 26. oktober 1636.

Margrethe blev i 1634 gravlagt i Køge Kirke, hvilket man kan se i udsnittet i bunden fra regnskabet.

Margrethes relationer til Køgeborgere

Margrethes stedmor, Alhed, var datter af tidligere borgmester Claus Olufsen Bager (1554-1629) og Bodil Pedersdatter (død 1627), som skænkede den nuværende døbefont til kirken.

Claus Olufsen Bager var søn af en af landets rigeste købmænd i Odense, Oluf Nielsen Bager, der tjente mange penge ved at låne kongen penge til blandt andet beklædning af hæren under Den Nordiske Syvårskrig (1563-1570). Claus fulgte i sin fars fodspor som driftig handelsmand og i 1608 blev han medlem af det berømte Kongelige Kjøbenhavnske Skydeselskab og Danske Broderskab. Det var her, det bed-

re borgerskab med kongen samledes i festligt lag og selskabelig leg med at 'skyde papegøjen'.

Claus Bager og hustru Bodil Pedersdatter oplevede ikke sorgen – og skammen – over, at deres datter, Alhed, blev gift med den berygtede Mads Ravn og henrettet for mord. De var begge heldigvis døde forinden.

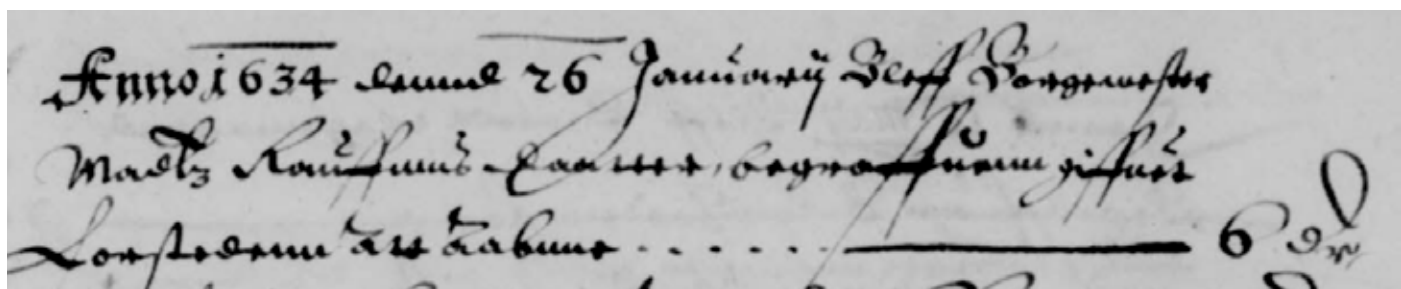
Alheds morfar, købmand og borgmester Peder Pedersen (1517-1595) var en af de rigeste og mest prominente Køgeborgere i 1500-tallet. Ikke underligt at de to rige købmænd med Peder i Køge og Oluf Bager i Odense 'fandt sammen' familiemæssigt og derfor også økonomisk med tre ægteskaber blandt deres børn.

Peder Pedersens familiegravsted i kirkens sydøstlige hjørne, Søndre Kapel, domineres af to af kirkens største og mest imponerende gravsten. Den ene er for ham selv og hans to hustruer, Bodil Sigersdatter (d. 1560) og Alheds mormor, Alhed Povlsdatter Fechtel (d. 1601). Den anden er for Alheds morbror, rådmand i Køge Rasmus Pedersen (1571-1630) og hustru Barbara Hansdatter Friis (1578-1633).

Skrevet af Susanne Fabritius de Tengnagel

2019/2023

*Tak til Maja H. B. Hansen, Køge Byarkiv
Revideret og layoutet af Mette Nielsen*

Margrethes død er nedskrevet i Køge Kirkes regnskab i 1634. Kilde: sa.dk

Relationer for Margrethe Madsdatter Ravn

